

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

Руслан ТИХОНЧЕНКО

«13» травня 2022 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного
випробування для здобуття
ступеня освіти магістр
на основі ступенів освіти бакалавр, магістр/освітньо-кваліфікаційного
рівня спеціаліст

Галузь знань
Спеціальність
Освітні програми

07 Управління та адміністрування
073 Менеджмент
Менеджмент
Менеджмент і адміністрування
Менеджмент організацій і
адміністрування
Менеджмент зовнішньоекономічної
діяльності

ЗМІСТ

Загальні положення.....	
1. Вимоги до рівня підготовки вступників.....	
2. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін.....	
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	
Рекомендована література.....	
ДОДАТКИ	
ДОДАТОК А Зразок «Екзаменаційний білет».....	

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування – форма вступного випробування для вступу на основі здобутих раніше ступенів освіти, що передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю 073 Менеджмент (освітні програми Менеджмент і адміністрування, Менеджмент організацій і адміністрування, Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності) можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра, магістра (спеціаліста) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань з тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на здобутих раніш ступенів освіти бакалавр, магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійною програмою магістр за спеціальністю 073 Менеджмент та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий освітній ступінь бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю 073 Менеджмент.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 073 Менеджмент.

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем магістр на спеціальність 073 Менеджмент та допуску до участі у конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування проводяться в усній формі, у вигляді іспиту, в підготовленій аудиторії. Іспит в усній формі проводиться не менше, ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової комісії згідно з розкладом у день іспиту. Під час іспиту члени комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який по закінченні іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії. Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення.

Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До проходження фахового вступного випробування допускаються вступники, які виконали повністю навчальний план за освітніми ступенями бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста й отримали диплом за відповідною або іншою спеціальністю.

Вступник повинен знати:

- класифікацію і функціональне призначення основних понять менеджменту підприємств галузі;
- сутність організації, взаємозв'язок її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища;
- класифікацію та характеристики різних видів організацій, їх переваги й недоліки;
- методику розрахунків основних показників та використання методологічних інструментів з метою пізнання мінливих явищ та процесів, які впливають на стан підприємства;
- методологічні та методичні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування організацій;
- технологію прийняття управлінських рішень;
- основні принципи формування різних типів організаційних структур управління;
- чинники формування іміджу й культури організації;
- заходи з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища;
- місце та значення управління персоналом у системі менеджменту організацій;
- основні принципи управління персоналом у сучасній системі менеджменту підприємства;
- сутність системного підходу до змісту функцій з управління персоналом;
- напрямки організаційного розвитку підприємства;
- підходи щодо управління результативністю менеджменту підприємства.

Вступник повинен вміти:

- вільно володіти термінологією за фахом;
- з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в організаціях;
- працювати з монографічними, довідково-енциклопедичними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та менеджменту, аналізувати й узагальнювати матеріал у певній системі та порівнювати факти на основі здобутих з різних джерел знань;
- налагоджувати ефективні комунікації у процесі управління;
- розробляти технології з прийняття та реалізації обґрунтованих управлінських рішень;

- обґрунтовувати стратегію розвитку підприємства
- будувати раціональну структуру кадрової служби підприємства;
- структурувати завдання відповідно до чисельності та кваліфікації виконавців, визначити черговість робіт, розраховувати термін їх виконання;
  - з урахуванням ділових та особистісних рис добирати виконавців, розподіляти завдання;
  - володіти методами раціонального оцінювання працівників та вміти їх застосовувати в кожній конкретній організації;
  - здійснювати делегування;
  - визначати та оцінювати результативність менеджменту.

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 073 Менеджмент містить основні питання за наступними темами з дисциплін:

1. Теорія організацій

- Тема 1. Методологічні засади теорії організації
- Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі
- Тема 3. Організація як система
- Тема 4. Організація як соціум
- Тема 5. Організаційний процес
- Тема 6. Самоорганізація
- Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації
- Тема 8. Організаційне проектування
- Тема 9. Культура організації

2. Менеджмент

- Тема 1: Теоретичні основи менеджменту
- Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту
- Тема 3. Поняття організація, як об'єкт управління
- Тема 4. Функції менеджменту
- Тема 5. Регулювання та координування в системі менеджменту
- Тема 6. Методи менеджменту
- Тема 7. Основи теорії прийняття управлінських рішень
- Тема 8. Керівництво: влада та особливий вплив
- Тема 9. Лідерство: поведінкові та ситуаційні підходи
- Тема 10. Управління конфліктними ситуаціями і стресами.
- Тема 11. Результативність менеджменту.

3. Операційний менеджмент

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

- Тема 2. Операційна стратегія підприємства
- Тема 3. Операційна система організації
- Тема 4. Операційна діяльність підприємства
- Тема 5. Організація операційних процесів
- Тема 6. Управління процесом проектування операційної системи
- Тема 7. Управління поточним функціонуванням операційної системи
- Тема 8. Управління проектами
- Тема 9. Управління якістю продукції підприємства
- Тема 10. Управління продуктивністю операційної діяльності

4. Самоменеджмент

- Тема 1. Методологічні підходи до самоменеджменту
- Тема 2. Планування особистої роботи менеджера
- Тема 3. Організовування діяльності менеджера

Тема 4. Самомотивування та самоконтроль менеджера

Тема 5. Формування якостей ефективного менеджера

Тема 6. Розвиток менеджерського потенціалу

5. Управління персоналом

Тема 1. Управління персоналом у системі менеджменту організацій

Тема 2. Управління персоналом як соціальна система

Тема 3. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації

Тема 4. Кадрове планування в організаціях

Тема 5. Організація набору та відбору персоналу

Тема 6. Організування діяльності та функції служб персоналу

Тема 7. Формування колективу організації

Тема 8. Згуртованість та соціальний розвиток колективу

Тема 9. Оцінювання персоналу в організації

Тема 10. Управління розвитком і рухом персоналу організації

Тема 11. Управління процесом вивільнення персоналу

Тема 12. Соціальне партнерство в організації

Тема 13. Ефективність управління персоналом

6. Стратегічне управління

Тема 1. Зовнішнє середовище стратегічних змін

Тема 2. Природа стратегічних рішень і стратегічне управління.

Тема 3. Конкурентне оточення організації та прогнозування його змін

Тема 4. Аналіз організаційних ресурсів

Тема 5. Стейкхолдери та владні відносини в стратегічному управлінні

Тема 6. Стратегії зростання

Тема 7. Стратегії міжнародного розвитку корпорацій

Тема 8. Оцінка стратегій та їх здійсненості

Тема 9. Стратегії організаційних змін

Тема 10. Стратегічний менеджмент в некомерційних організаціях

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

$$P = P1 + P2 + P3,$$

де P1 – оцінка за перше питання (за шкалою 0-60).

P2 – оцінка за друге питання (за шкалою 0-60).

P3 – оцінка за третє питання (за шкалою 0-80).

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахування рівнів підготовки:

У разі отримання оцінки від 0 до 99 іспит вважається таким, який не складено і вступник до участі у конкурсному випробуванні не допускається.

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту. Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспит вступник з'являється з документом, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картка), при пред'явленні якого він отримує екзаменаційний лист, завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – 2 астрономічні години. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

При підготовці відповіді використовуються листи відповіді, які зберігаються після випробування в особовій справі вступника.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, вказаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування» і відмічаються у «Листі усної відповіді». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформляється одночасно з «екзаменаційним листом» вступника і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Adam E.H., Ebert J.R. Production and Operations Management: Concepts, Models and Behavior. 5th ed. – New York, Prentice Hall Englewood Cliffs, 2012.
2. Heizer J.H., Render B. Production and Operations Management: Strategies and Tactics. 3th ed. – Boston, Allyn and Bacon, 2011.
3. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: Ника-Центр, 1998. – 544 с.
4. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Виробничий (операційний) менеджмент: навчальний посібник. Вид. 2-ге виправл. і доп. / За редакцією В.О. Василенка. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 532 с.
5. Гевко І.Б. Операційний менеджмент: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007 р. – 228 с.
6. Гэлловэй Л. Операционный менеджмент. Принципы и практика. – СПб.: Питер, 2012. – 320 с.: ил. – (Серия «Теория и практика менеджмента»).
7. Дем'яненко С.І. Менеджмент виробничих витрат у сільському господарстві. – К.: КНЕУ, 2006. – 264 с.
8. Корнелиус Неларин HR менеджмент: Поиск, подбор, тренинг, адаптация, мотивация, дисциплина, этика / Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 520 с.
9. Курочкин А.С. Операционный менеджмент: Учебн. пособие. – К.: МАУП, 2010. – 144 с.
10. Мескон, Майкл Основы менеджмента / Майкл Мескон, Майкл Альберт, Франклин Хедоури. – М. : Дело, 2015. – 704 с.
11. Михайловська О.В. Операційний менеджмент. Начальний посібник. – К.: Кондор, 2008. – 550 с.
12. Олійник І.А., Пасічник В.Г. та ін. Операційний менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 160 с.
13. Організація виробництва: навч. посіб. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовірець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2005. – 336 с.
14. Осовська Г.В. Менеджмент організацій : навч. посіб. / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К. : Кондор, 2013. – 376 с
15. Плоткін Я.Д., Пащенко І.Н. Виробничий менеджмент. – Львів: ІВЦ «ІНТЕЛЕКТ+», 2009.
16. Практикум з операційного менеджменту: Навчальний посібник / Укладач В.Й. Іванова. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 72 с.

17. Саблук П.Т., Ситник В.П. Ціноутворення в умовах ринкових відносин в АПК. – К.: ІАЕ, 1997. – 501 с.
18. Соснін О.С., Казарцев В.В. Виробничий і операційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 147 с.
19. Сумець О.М. Операційний менеджмент: теоретичний аспект і практичні завдання: Підручник. 3-тє вид., перероб. та доповн. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 480 с.
20. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту : навчальний посібник / М. В. Туленков. – К.: Каравела, 2012. – 304 с.
21. Чейз Ричард Б., Эквилайн Николас Дж, Якобс Роберт Ф. Производственный и операционный менеджмент, 8-е издание / Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2001. – 704 с.
22. Шиян Н.І. Операційний менеджмент: Конспект лекцій / ХНТУСГ ім. П. Василенка. – Х.: ТОВ «СТАС», 2006. – 85 с.
23. Школа І.М., Михайловська О.В. Операційний менеджмент. Практикум. – Чернівці: Книги ХХІ, 2004. – 374 с.
24. Яременко О. Операционный менеджмент. – Х.: Фолио, 2002. – 231 с.
25. Яцун Л.М. Менеджмент ресторанного господарства: навч. посіб. / Яцун Л.М., Льовшина Л.Д., Новікова О.В., Ткаченко О.П., Ткачова С.С. – Харків «Світ книг», 2018. – 486 с.

ДОДАТКИ

Зразок «Екзаменаційний білет»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ
_____ Тихонченко Р.С.
«_____» _____ 2022 р.

Голова фахової атестаційної комісії
_____ доц. О.В. Смігунова
Освітній ступінь
_____ магістр
Спеціальність
_____ 073 «Менеджмент»
Освітні програми
_____ «Менеджмент»
«Менеджмент і адміністрування»,
«Менеджмент організацій і
адміністрування»,
«Менеджмент зовнішньоекономічної
діяльності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 28
фахового вступного іспиту

1. Підсистема «люди». Три аспекти вивчення персоналу в системі організації.
2. Соціально-психологічний клімат колективу.
3. Розкрийте специфіку проведення наради методом «мозкової атаки» та «наради без наради».